

STEKLARNO

Glasilo OZD STEKLARNE »BORIS KIDRIČ« in STEKLARSKE ŠOLE

Leto 12

Rogaška Slatina

Junij 1984

Finančni vidiki naložbe

Delati moramo zelo gospodarno!

Po več kot dveletnih pripravah naše investicijske naložbe so se začela gradbena dela na objektih brusilnice in tallne peči. V pripravah za to investicijsko naložbo so sodelovali člani naše investicijske ekipe in sodelavci iz zunanjih institucij. To so strokovnjaki iz Industrijskega biroja, Ingrada Celje, Ljubljanske banke, sovlagateljev in drugi. Priprave so bile osredotočene na izbor tehnološko-proizvodne opreme in na financiranje investicijske naložbe.

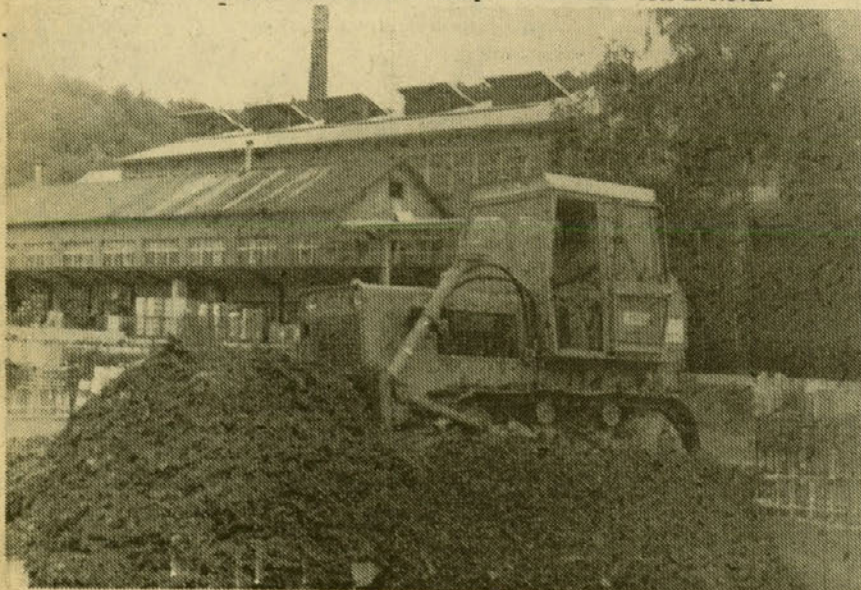
O proizvodni usmeritvi in o izboru tehnologije je »Steklar« že objavil sestavke zato v tem prispevku ne pišem o tehnoloških vidikih investicije. Ta prispevek prikazuje načine in prizadevanja, da zagotovimo denarna sredstva za to investicijsko naložbo!

Pri investicijski naložbi je treba v fazi priprav upoštevati zakonske predpise, ki nalagajo investitorju (delovna

organizacija, ki financira gradnjo) naslednje osnovne obveznosti:

- Preden začne z gradnjo, mora

S sodobno mehanizacijo je še tako zahteven izkop hitro končan - foto Z. Novak

Preberite!

Prva generacija »usmerjenih ...	3
Kakšne so bile v preteklih letih cene naših izdelkov	4
Težko je bilo izbrati najboljšo	6
Demokratski centralizem in uresničevanje stališč	6
Več dobre volje, pa bo šlo ...	7
Zavedamo se položaja in kažemo svojo zrelost	8
Inovacijskih zagnancev ne bo nič zaustavilo	9
V maju 1477 delavcev	11
Dolgo pričakovani vlak se je ustavil v Rjavici	11
Tovariško srečanje, tekma v brušenju, športne tekme ...	12
Deficitarna moda	13
Turizem v Rogški in okrog Soteljskega jezera	14
Premagali ŽTO Celje	15
Memorialni turnir Martina Krumpaka	15
Nagradna križanka št. 117	16

imeti delovna organizacija zbrana vsa finančna sredstva za investicijo.

● Delovne organizacije, ki ne izvažajo, ne dobijo od poslovne banke več kot 20% kredita od investicijske vrednosti.

● Organizacije, ki ne izvažajo, morajo položiti na poseben račun celoten znesek vrednosti investicije. Pri velikih predračunskih vrednostih je to nemogoče, pri manjših pa to povzroča likvidnostne težave.

● Vsa investicijska dela morajo biti plačana oziroma zavarovana pred začetkom izvajanja.

Če se investitor ne ravna po teh predpisih, sledijo stroge kazni za delovno organizacijo in odgovorne osebe.

O denarnih sredstvih za investicijo smo začeli razmišljati že leta 1982, ko je bil končan investicijski program. Takrat je bila predračunska vrednost investicije 1,178.000 dinarjev. Prvi korak v zagotavljanju sredstev je bil narejen pri razporejanju čistega dohodka v letih 1982 in 1983, ko smo namenili v skalde tudi sredstva za investicijsko naložbo. Ko smo v naslednjih fazah priprav analizirali naše možnosti za financiranje investicije, smo ugotovili, da lahko investicijo financiramo z 20-odstotnim deležem lastnih sredstev. To pa ni dovolj, ker morajo biti lastna sredstva udeležena 40-odstotno.

Naslednji vir financiranja je poslovna banka; ta pa je s predpisi omejena na 20-odstotno udeležbo v investiciji. Steklarna ima prednost, ker izvažajo več kot 50% proizvodnje, zato ji banka lahko odobri do 40% kredita. V najboljšem primeru manjka do 100-odstotne vrednosti še 40%.

Kaj storiti, kje dobiti manjkajoči denar?

Zadnje dni decembra leta 1982 se je nenadoma pojavil novi vir financiranja – kredit mednarodne finančne korporacije iz New Yorka.

Med novoletnimi prazniki smo izdelali program in vlogo za inozemski kredit in ga prve dni januarja 1983 poslali v Združene države Amerike. Februarja 1983 so nas obiskali strokovnjaki iz omenjene finančne ustanove, preverili podatke in dali načelno soglasje k programu, junija pa je bilo odobreno posojilo 4,600.000 ZDA dolarjev. To je bila zelena luč za uresničitev investicijske naložbe. Brez tega kredita bi bila investicija zelo vprašljiva: verjetno je ne bi mogli uresničiti.

Prav tako sem v januarju 1983 začel uresničevati idejo o združevanju dinarskih in deviznih sredstev. Prve pogovore smo opravili s predstavniki Cinkarne pozneje še z Aerom. Prvi pogovori niso dali spodbudnih rezultatov, vendar so kasnejši zblížali nasprotna stališča, tako da je bil v septembru podpisan samoupravni sporazum o združevanju in sovlaganju s

Investicijska naložba ima glede na sestavo naslednje predračunske vrednosti:

1. Gradbena dela	408,165.000 dinarjev
2. Domača oprema	294,018.000 dinarjev
3. Uvozna oprema	518,952.000 dinarjev
4. Carina in ostali stroški uvoza	136,523.000 dinarjev
5. Ostali investicijski stroški	113,903.000 dinarjev
6. Skupaj osnovna sredstva	1.471,561.000 dinarjev
7. Obratna sredstva	106,720.000 dinarjev
8. Interkalarni obresti	232,156.000 dinarjev
Vse skupaj	1.810,437.000 dinarjev
Takšen obseg investicijske naložbe bomo financirali iz naslednjih virov:	
1. Splošna banka Celje	279,000.000 dinarjev
2. Inozemski kredit IFC	518,952.000 dinarjev
3. Ingrad Celje	50,000.000 dinarjev
4. Sovlagatelji:	
– Aero Celje	240,000.000 dinarjev
– Cinkarna Celje	240,000.000 dinarjev
– Tovarna nogavic Polzela	220,000.000 dinarjev
– Mercator – tozd Steklo, Ljubljana	100,000.000 dinarjev
5. Lastna sredstva steklarne	162,485.000 dinarjev
Skupaj	1.810,437.000 dinarjev

Cinkarno in z Aerom. Aero in Cinkarna vlagata v investicijsko naložbo vsak po 240,000.000 dinarjev, to je skupaj 480,000.000 dinarjev. Steklarna pa bo združila v letih 1984 do 1986 devize v skupnem znesku 6,300.000 ZDA dolarjev. Podoben sporazum smo dosegli tudi s Tovarno nogavic v Polzeli, ki združuje 100,000.000 dinarjev, mi pa združujemo devize.

Aprila nam je splošna banka Celje odobrila investicijski kredit 279,000.000 dinarjev in Tovarni nogavic Polzela 50,000.000 dinarjev z obvezno, da Polzela še dodatno združi 120,000.000 dinarjev za našo investicijo. Tudi naš poslovni partner Mercator – tozd Steklo iz Ljubljane – bo združil po sporazumu za investicijo 100,000.000 dinarjev. Za pokritje predračunske vrednosti je manjkalo še 50,000.000 dinarjev, to pa je kril izvajalec gradbenih del – Ingrad iz Celja.

Na takšen način je bila urejena tudi finančna konstrukcija, ki je bila pogoj za pridobitev kredita pri Splošni banki Celje, in pridobitev mednarodnega kredita.

Steklarna je pred začetkom investicijskih del izločila na poseben račun 246,837.000 dinarjev. To je začetni kapital, s katerim začnemo investicijo. Ostala sredstva bodo dotekala sproti: glede na dinamiko gradnje. Splošna banka bo v letu 1984 financirala investicijo s 50,000.000 dinarji, ostalo pa bo financirala v letu 1985. Pri Ingradu bomo izkoristili 50,000.000 dinarjev kredita; sovlagatelji bodo v letu 1984 združili 170,000.000 dinarjev, ostala denarna sredstva pa moramo zagotoviti sami.

To bo, seveda, povzročilo pomanjkanje denarja za sprotno poslovanje, zato smo sprejeli nekatere ukrepe za zboljšanje likvidnosti.

Za to investicijo bodo potrebna veli-

ka sredstva, zato bo treba pri razporejanju čistega dohodka upoštevati takšna razmerja, da bomo zagotovili dovolj sredstev za investicijo.

Poleg že opisane naložbe bomo letos opravili še remont V. in VI. taline peči ter ju preuredili v kadno peč za več izmensko delo. Remont bo opravljen v dveh mesecih in bo povečal fizični obseg proizvodnje. Predvideni stroški za remont bodo 82,328.000 dinarjev. Sredstva bo treba zagotoviti takoj, ker moramo plačati uvoženi material. Sedaj še niso v celoti zagotovljena in jih bo treba zagotoviti na račun zmanjšanja drugih izdatkov. Pri tem bomo potrebovali podporo vseh tistih sodelavcev v Steklarni, ki lahko prispevajo k uresničitvi nalog iz rednega poslovanja; pa tudi iz investicije!

FRANC ŠRIMPF

Vročina je v teh vročih dneh neločljiva spremljevalka steklarjev – foto Z. Novak

Šolsko leto se je izteklo

Prva generacija »usmerjenih« ...

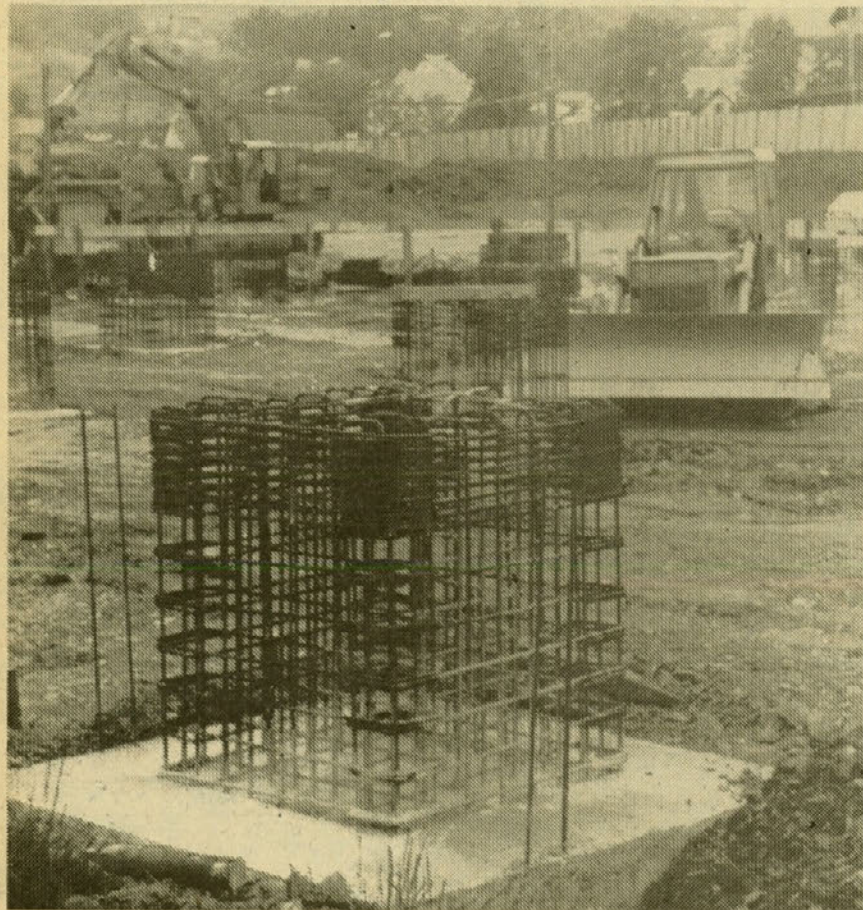
Šolsko leto se je izteklo. Nič posebnega, bi rekli...! No, nekaj vprašanj in dvomov pa je še vseeno ostalo. Tu mislim predvsem na absolvente naše šole, ki so prvi prišli do poklica z novim usmerjenim izobraževanjem. Kako smo zadovoljni z njihovo kvaliteto ter z njihovim znanjem, bo potrdila praksa v proizvodnji...!

Nekaj bistvenih sprememb v učnem programu je vsekakor vplivalo na utrjevalni del praktičnega pouka. Če samo omenim, da je prvi letnik brez praktičnega pouka in se učenec spozna s proizvodnjo v treh tednih proizvodnega dela, da ima drugi letnik s proizvodnim delom 280 ur obveze ter tretji letnik kar 715 ur, lahko hitro izoblikujemo sklep, da prihaja zaradi tega v primerjavi s prejšnjim sistemom učenja do velike praznine. Fond ur praktičnega pouka se je zmanjšal za polovico.

Pri sestavljanju novih učnih progra-

mov za drugi in tretji letnik smo izhajali iz osnovnega izhodišča, da mora učenec predelati celotno snov. Dejavniki, ki so bili v preteklosti močno prisotni (vsaj delno pokriti izredno drage materialne stroške učenja med utrjevanjem predelane snovi), so postali vprašljivi. Nekaj je bilo treba črtati. To pa mora absolvent pridobiti v šestmesečni pripravljalni dobi pri štipenditorju. Tudi za to obdobje mora biti pripravljen zahtevam delovne organizacije. Šele nato lahko govorimo o stoodstotno končanem šolanju.

Zemeljska in betonska dela za temelje gredo že h koncu... - foto Z. Novak

Seveda se bodo pojavljala vprašanja (posebno tistih, ki še danes nič ne znajo), kaj so se sploh naučili v tem kratkem času. Lahko rečem: »Vse!« Vse osnove, ki so potrebne steklobrusilcu in verjetno tudi stekloprihaču. To potrjuje tudi praktični končni izdelek. Izredno zavzeti dnevi učenja so učence prisilili k razmišljanju, kaj se jim bolj izplača: bolniška ali sprotno učenje. Posebno težko pa je vse izgubljene ure nadoknaditi na koncu šolskega leta. Vsak učenec mora imeti izpolnjeni fond ur praktičnega pouka. Tako bo marsikdo po maturantskem izletu še prebil kakšen dan v učilnici.

Težave pri pouku so izredno velike. V brusilnici smo vsaj v svojem prostoru, pri peči pa tako poznamo razmere. Podajanje snovi po učnem programu je že v učilnici zaradi ropota (vemo, da izvajamo skupinski pouk skrajšanega programa drugega letnika in tretjega letnika) nemogoče. Še težje pa je pri peči. Stari način podajanja teoretične osnove vsemu letniku je bil bolj učinkovit. Tako sedaj, na žalost, ugotavljamo, da učenci polovico teoretičnega znanja o tehnologiji poklica ne dobijo, niti niso preverjeni. Zato bo treba najti ustrezno rešitev.

Drugo vprašanje pa je likovna izobrazba, ki je popolnoma zanemarjena. Izredno velik je poudarek na tehničnih in strokovnih predmetih; žal na račun praktičnega znanja. Učenci so tudi v kreativnosti močno zaostali. Fantazijo, ki je značilna za cicibane se v osnovni šoli dograjuje, potem pa se jo v srednji šoli popolnoma odpiše... Mislim, da je treba pri delu, kot je naše, najti rešitev. Kreativnost v oblikah in desenh lahko primerjamo z inovacijami, ki so v naši družbi šele v razvoju.

Učencem je treba omogočiti nadaljnje šolanje in želja vseh nas je, da imamo to možnost. Zgrešeno mislimo, da v proizvodnji ne rabimo pomočnika, mojstra ali celo poslovodje brez nadaljnega študija. Te ljudi bi bilo treba izobraziti za ta dela ter s tem dati usmerjenemu šolstvu pravo pot - povezati teorijo s prakso. V tem primeru bo tudi manj pikrih pripomb na izredno talentirane mlade kadre, ki s končano šolo bežijo v druge »vode«, ker jih v naših nismo znali zadržati.

REMI KOČICA

Zanimiva analiza

Kakšne so bile v preteklih petih letih cene naših izdelkov

Ker zadnje čase veliko govorimo o politiki cen, o disparitetah ali neskladnostih med cenami, pa tudi o tem, da cene naših izdelkov na domačem tržišču zadnja leta zaostajajo, smo se odločili, da napravimo kratko analizo cen – ločeno za domači in tuj trg – v primerjavi z rastjo cen na drobno oziroma inflacijo in v primerjavi z rastjo povprečnih čistih osebnih dohodkov v gospodarstvu SRS. Še posebej zanimiva je primerjava rasti cen v tem obdobju med domačim in tujim tržiščem.

Osnova za ta komentar so tabele v nadaljevanju. Povprečne cene so izračunane iz letnih predlogov o realizaciji ali prodaji in iz letnih pregledov o realizaciji ali prodaji v tujih valutah. To so kumulativni pregledi, sestavljeni iz mesečnih poročil, ki omogočajo izračun povprečnih cen. Pri izračunu cen na domačem tržišču je treba za izračun neto cen upoštevati udeležbo veleprodaje in maloprodaje, žal pa za posamezne vrste stekla ni točnih podatkov. Zato smo upoštevali poprečja in odstotke, ki so običajni pri prodaji posameznih vrst stekla. Zato izračunane povprečne cene, predvsem za domači trg, niso do pare točne, gotovo pa kažejo smeri gibanja cen in poprečje za posamezno leto.

Pri izračunu tujih cen in njihovem preračunu v ZDA dolarje je treba upoštevati dejstvo, da so medvalutna razmerja določena z mesečnimi pregledi in obsegom ter dinamiko izvoza na posamezno področje, s srednjim tečajem konec meseca in da je treba upoštevati dejstvo, da je predvsem v zadnjih treh letih ZDA dolar naraščal daleč hitreje, kot so naraščale ostale valute. Kljub temu pa je ZDA dolar prava valuta oziroma prava mera vrednosti ne glede na valutna razmerja, saj med 70 in 80% naše proizvodnje prodamo na tržišče ZDA. Ti izračuni povprečnih neto prodajnih cen so uporabni zaradi tega, ker se struktura proizvodnje znotraj skupin ni občutneje spremenila.

Gibanje cen na domačem tržišču

V primerljivem obdobju so povprečne cene na domačem tržišču porastle za svinčeno brušeno steklo za 122% (indeks 222), za svinčeno gladko steklo za 137 (indeks 237) in za kristalin ter ostalo steklo za 167 (indeks 267). Dokaj zadovoljivo so cene naraščale v letih 1981 in 1982, ko so vsaj delno dohajale stopnjo inflacije, izraženo z indeksi rasti cen na drobno (po podatkih zavoda

za statistiko SR Slovenije). Medtem, ko so v letih 1980 in predvsem v 1983. letu cene porastle daleč manj, kot je znašala stopnja inflacije. V primerjalnem obdobju so cene na drobno porastle za 243% (indeks 343), cene posameznih vrst naših izdelkov pa so se povečale med 122 in 167%, tako da so močno zaostale za stopnjo inflacije. Zaostale so celo za rastjo nominalnih povprečnih osebnih dohodkov v gospodarstvu SRS v tem obdobju, saj so ti porastli za 151%.

Tako so, torej, naši izdelki verjetno ena redkih vrst blaga, ki se je v tem času, glede na rast osebnih dohodkov,

pocenila, če istočasno vemo, da so realni osebni dohodki precej upadli. To je opaziti tudi v prodaji, saj težav s prodajo ni in so zaloge minimalne.

Tega morda iz povprečne cene na domačem tržišču ne bi sklepali, vendar je treba opozoriti, da se je v letu 1983 ta povprečna cena povečala predvsem zaradi povečane količine prodaje svinčnega brušenega stekla v strukturi prodaje, kajti to steklo je v poprečju najdražje.

Izračuni, torej potrjujejo naše ugotovitve o razkoraku med rastjo cen končnih izdelkov ter rastjo cen vhodnih surovin, repromaterialov in energije. Zato so upravičene naše zahteve po zvišanju cen, saj sicer načinjamo ekonomičnost in rentabilnost poslovanja ter dohodek, ki ga z mnogo truda dosegamo na tujih tržiščih. Še posebej gre za neskladnost cen zaradi tega, ker so se v tem obdobju najbolj podražili predvsem energija, surovine ter repromateriali iz uvoza.

Gibanje povprečnih cen naših izdelkov v letih 1979 do 1983 na tujih in domačem tržišču, ločeno po vrstah stekla

Tabela I: Domači trg (povprečna cena za kos v din)

Vrsta stekla	1979	1980	1981	1982	1983
Svinčeno brušeno	105,75	121,80	169,50	227,60	235,10
Svinčeno gladko	71,85	69,49	112,05	132,48	170,30
Kristalin in ostalo	25,15	29,70	41,90	55,50	67,22
Poprečna cena za kos	53,83	63,48	81,11	110,05	138,55
Razmerje neto : bruto	78,00	78,40	79,50	79,60	78,00

Tabela II: Indeksi rasti cen za domači trg

Vrsta stekla	Verižni indeksi	1979	1980	1981	1982	1983
Svinčeno brušeno	Verižni indeksi	100	115	139	134	103
	Bazni indeksi	100	115	160	215	222
Svinčeno gladko	Verižni indeksi	100	97	161	118	129
	Bazni indeksi	100	97	156	184	237
Kristalin in ostalo	Verižni indeksi	100	118	141	132	121
	Bazni indeksi	100	118	163	221	267
Poprečna cena	Verižni indeksi	100	118	128	136	126
	Bazni indeksi	100	118	151	204	257

Tabela III: Indeksi rasti povprečnih neto osebnih dohodkov v gospodarstvu SRS

Kazalci	1979	1980	1981	1982	1983
povpr. oseb. dohod. v gospodarstvu SRS	100	119	131	126	128
Verižni indeksi	100	119	156	196	251
Bazni indeksi	100	119	156	196	251

Tabela IV: Indeksi rasti cen na drobno po podatkih Zavoda SRS za statistiko

Kazalci	1979	1980	1981	1982	1983
cen na drobno	100	131	145	129	140
Inflacija	100	131	190	245	343
Verižni indeksi	100	131	145	129	140
Bazni indeksi	100	131	190	245	343

Tabele od I.-IV. k tekstu Gibanje cen na domačem tržišču

STEKLAR

Tabela VI: Indeksi rasti cen za cene iz tabele V.

Indeksi rasti cen'		1979	1980	1981	1982	1983
Svinčeno brušeno	Verižni indeksi	100 (100)	124 (163)	108 (154)	106 (149)	100 (196)
	Bazni indeksi	100 (100)	124 (163)	134 (250)	142 (372)	142 (729)
Svinčeno gladko	Verižni indeksi	Premajhen vzorec, neustrezni podatki				
	Bazni indeksi	Premajhen vzorec, neustrezni podatki				
Navadno brušeno	Verižni indeksi	100 (100)	126 (164)	88 (125)	107 (151)	80 (158)
	Bazni indeksi	100 (100)	126 (164)	110 (206)	118 (310)	95 (490)
Kristalni in ostalo	Verižni indeksi	100 (100)	146 (192)	94 (134)	94 (132)	96 (188)
	Bazni indeksi	100 (100)	146 (192)	138 (257)	130 (339)	124 (638)
Poprečna cena	Verižni indeksi	100 (100)	145 (190)	104 (149)	100 (140)	111 (218)
	Bazni indeksi	100 (100)	145 (190)	151 (282)	151 (397)	168 (863)

Najprej indeks za dolarske cene, v oklepaju dinarska protivrednost cen, izračunana iz povprečnega tečaja, ki je v dotičnem letu veljal za Steklarno, glede na dinamiko izvoza.

Glede na omenjeno dejstvo bi tudi cene naših končnih izdelkov morale praviloma naraščati hitreje od stopnje inflacije, kar pa po drugi strani ni združljivo s padanjem življenjske ravni in realnih osebnih dohodkov.

Trdimo lahko, da je v obdobju od leta 1979 do leta 1983 inflacija precej prehitela stopnje rasti cen naših izdelkov, ki so se v primerjavi s poprečnimi osebnimi dohodki v gospodarstvu SRS relativno celo pocenili. Težko je pričakovati, da bomo popolnoma nadoknadili zamujeno, vsekakor pa moramo stremeti za tem, da vsaj zmanjšamo razkorak, ki je nastal v preteklih letih.

Tuje tržišče

Poprečne cene v tujih valutah so v obdobju 1979-1983 za posamezne vrste naših izdelkov naraščale takole:

- za svinčeno brušeno steklo so poprečne cene porastle za 42% (indeks 142);

- za navadno brušeno steklo so cene nižje za 5% (indeks 95)

- za kristalin in ostale vrste stekla so pa cene višje za 24% (indeks 124).

Pri svinčenem gladkem in tudi pri navadnem brušenem steklu gre za manjše količine, na katere v veliki meri vpliva sortiment, zato ti indeksi niso zadosti oprijemljivi. Nasprotno pa indeksi za svinčeno brušeno steklo in kristalin steklo kažejo pravo sliko. Za ti dve najpomembnejši skupini naših izvoznih izdelkov nam je uspelo v primerjalnem obdobju obdržati zadovo-

ljivo raven cen, ki je precej višja, kot je bila v letu 1979. To je gotovo uspeh. Pri kristalin steklu kažejo zadnja leta poprečne cene rahlo nazadovanje, ki bo letos zaustavljeno. Pri svinčenem brušenem steklu pa nam je tudi v zaostrenih razmerah v prodaji v letu 1983 uspelo zadržati raven cen iz leta 1982.

Pri tem je treba opozoriti, da večji del proizvodnje izvažamo v ZDA za dolarje in da je prav ZDA dolar v zadnjih letih močno okrepil svojo vrednost proti ostalim čvrstim valutam... Tudi vrednostni delež svinčenega brušenega stekla v skupni vrednosti prodaje narašča.

Dinarske cene za izvožene artikle so naraščale precej bolj dinamično, kot so naraščale na domačem tržišču. To je predvsem posledica vodenja politike aktivnih tečajev od leta 1980. Naj za ilustracijo navedemo podatek, da je vrednost ZDA dolarja v letih od 1973 do 1979, torej v sedmih letih, porasla le za nekaj več kot 3 dinarje! Šele v letu 1980 smo priče začetka vodenja aktivne politike realnega tečaja dinarja, kar je prav lepo razvidno iz dinarske protivrednosti cen naših izvoznih izdelkov. Zapišemo lahko, da bi bili danes v precej lažjem položaju, če bi že prej začeli voditi realnejšo politiko tečaja dinarja proti čvrstim valutam. Naši dolgovi bi bili verjetno precej nižji, imeli bi tudi močnejše in dohodkovno donosnejše izvozno gospodarstvo, pa tudi posegi na področju vodenja aktivne politike tečajev ne bi bili sedaj tako drastični.

Če smo torej navedli podatek, da se je prej v sedmih letih vrednost dolarja dvignila le za nekaj več kot 3 dinarje ali za krog 20%, smo pa bili po letu 1980 priče pospešenemu razvrednotenju precejšenega dinarja, saj so tuje valute, predvsem ZDA dolar proti di-

narju porastle v enem letu od 30 do 85%, torej v enem letu večja rast kot prej v sedmih letih skupaj!

Nič čudnega torej, da je naša delovna organizacija zašla prav v tistem obdobju v težave, da so osebni dohodki padli daleč pod republiško poprečje in da smo poslovali na meji rentabilnosti, v letu 1976 pa celo z manjšo izgubo. Vedeti je treba, da je bila Steklarna vseskozi usmerjena v izvoz in da je več kot 50% prihodkov ustvarjala s prodajo na tuja konvertibilna tržišča.

Kot je iz tabel razvidno, je dinarska vrednost izvoženih artiklov zadnja leta hitro naraščala. To je posledica aktivne politike tečajev in tudi zadovoljive ravni izvoznih cen. Tako so dinarske cene za posamezne izvožene vrste izdelkov porastle, kot je razvidno iz tabel, med 3,9 in 6,3 krat. Pri tem je treba opozoriti, da gre za zahtevnejši proizvodni program - tako pri svinčenem steklu kot tudi pri kristalinu. Gre za nove, kvalitetno res zahtevne izdelke, kar je razvidno tudi iz obsega proizvodnje v kosih, ki se zadnja leta ni večal, oziroma se je za posamezne skupine izdelkov celo znižal.

Razmerje med tujimi in domačimi cenami

Še v letu 1979 so bile poprečne cene za posamezne vrste izdelkov na domačem tržišču višje kot v izvozu, od leta 1980 naprej pa smo priča občutnim spremembam v prid dinarskih izvoz-

¹ Izračunana iz kumulativnih letnih pregledov prodaje v tujih valutah, tako da sta upoštevani dinamika prodaje po mesecih in gibanje tečajev v posameznih mesecih - po srednjih tečajih konec mesecev

² Dinarska cena po povprečnem tečaju, pred njo povprečna dolarska cena

Tabela V.

Tuji trg - Poprečna cena v ZDA v dolarjih in dinarjih v letih 1979-1983, ločeno po vrstah stekla

Vrsta stekla	1979	1980	1981	1982	1983
Svinčeno brušeno	5,099 (97,04) ²	6,337 (157,85)	6,834 (242,54)	7,243 (361,06)	7,221 (707,80)
Svinčeno gladko	1,441 (27,42)	2,029 (50,54)	3,000 (106,47)	4,505 (224,57)	2,059 (201,82)
Navadno brušeno	1,960 (37,30)	2,463 (61,353)	2,165 (76,84)	2,322 (115,75)	1,863 (182,61)
Kristalin in ostalo	1,0295 (19,59)	1,507 (37,539)	1,419 (50,36)	1,334 (66,50)	1,275 (124,97)
Poprečna cena	1,840 (35,02)	2,673 (66,58)	2,787 (98,91)	2,786 (138,88)	3,085 (302,39)
Poprečna vrednost ZDA dolarja	19,03	24,91	35,49	49,85	98,02

nih cen, tako da so bile v letu 1983 dinarske izvozne cene od dvakrat do trikrat višje od domačih. Res je, da obstaja razlika v zahtevnosti proizvodnje in da so kvalitetni kriteriji za tuji trg precej ostrejši kot tisti za domači trg vendarle gre za prevelike razlike, ki bi jih verjetno težko našli v še kakšni drugi panogi dejavnosti.

Izvoz je torej vodilo...

Za sklep lahko torej napišemo, kar trdimo že vsa leta; da je izvoz za nas življenjskega pomena. Glede na sedanjí gospodarski položaj pa lahko pričakujemo, da bo v bodoče vsa ekonomska politika podpirala izvozna prizadevanja, predvsem pa lahko pričakujemo, da bomo še naprej pričala realni politiki aktivnega tečaja, kar pomeni, da bodo dinarski učinki izvoza ostali zadovoljivi.

Na domačem tržišču pa bi – v okviru veljavne politike – morali izboljšati svoj položaj. Več pozornosti kot doslej, bomo morali namenjati tudi domačemu tržišču in s politiko izdelkov, z njihovo kvaliteto ter designom in tudi s cenami moramo potrditi ugled, ki smo si ga pridobili s prodajo na tujem.

Na domačem tržišču se je število proizvajalcev zadnja leta, prevsem za svinčeno brušeno steklo, močno povečalo, tako da ob hitrem upadanju realne kupne moči osebnih dohodkov lahko pričakujemo zmanjšano povpraševanje. Zato se je treba na to pripraviti, kajti realno smemo pričakovati, da bomo lahko največ 60% proizvodnje prodali na tuja konvertibilna tržišča.

ZLATKO NOVAK

Zveza komunistov danes...

Demokratski centralizem in uresničevanje stališč

Demokratski centralizem ni samo neka disciplina, še manj pa formalno disciplina, temveč je ustvarjalni proces graditve enotnosti v zvezi komunistov. Do enotnosti pa je mogoče priti na demokratski način z močjo argumentov in prepričevanja. Enotnost v Zvezi komunistov Jugoslavije, še zlasti v njenih vodstvih, je odločilnega pomena za enotnost delavskega razreda ter naših narodov in narodnosti. Enotnost ne nastaja z dekreti in pozivi, ampak nastaja v demokratski razpravi, v politični akciji in v boju za uresničevanje tistega, kar je bilo sklenjeno.

Zveza komunistov kot revolucionarna organizacija mora zagotoviti vse pogoje, da bi bili vsi njeni člani vključeni v proces oblikovanja stališč in sklepov. Še sedaj se dogaja, da forumi in

organi sprejemajo sklepe, ne da bi se poprej širše posvetovali z bazo. Sklepi in stališča zveze komunistov morajo biti rezultat široke razprave med članstvom.

Priznanja ob desetletnici tozda Dekor

Težko je bilo izbrati najboljše

V uvodnem nagovoru je bilo rečeno: »Tozd Dekor je kot mlad kolektiv dosegel v svojem kratkem obdobju velike delovne in druge rezultate, zasluge za to pa je treba pripisati celotnemu kolektivu. In vendar so med nami sodelavci, ki jemljejo delo v kolektivu za nekaj več, kot le osemurno obvezo, ki vzornim delovnim rezultatom dodajajo še dejavnost na področju samoupravljanja, družbenopolitičnega delovanja, udrarniškega dela itn. In ni jim žal prostega časa za takšno delo, ki je v korist vsem drugim sodelavcem in skupnosti. Takih je v Dekorju dovolj. Ko smo se odločali, komu podeliti priznanje za zasluge pri razvoju, smo morali izdelati posebne kriterije. Tako smo izoblikovali ožji seznam; tudi po kriteriju za delo v tozdu od samega začetka.«

Tako smo dobili lepe diplome, ki jih je izdelal Ferdo Pak, naslednji sodelavci: Štefan Bezamovski, Jože Fridl, Slavko Klavžar, Viktor Klavžar, Silva Koželj, Anita Kramer, Marta Kunst, Vlado Levstik, Zdenka Mlinar, Lado Možek, Franc Šumej, Anton Simunič, Daniel Štus in Andrej Zlender.

V drugem nagovoru je bilo rečeno: »Naša samoupravna skupnost temelji na širokem sodelovanju in kolektiv ne bi bil tako uspešen, če ne bi imel opore v skupnosti v dobrih zunanjih sodelavcih, v razumevanju družbenih in drugih organizacij ter sodelavcev, ki tako ali drugače prispevajo k skupnim uspehom.«

Kolektiv tozda Dekor je odločil in podelil »Priznanje za zasluge pri razvoju tozda Dekor« naslednjim posameznikom in organizacijam: Vidi Bizjakovi, Voju Djinovskemu, Antonu Soku, krajevni skupnosti Kozje, osnovni šoli Kozje, osnovni šoli Tončke Čeč-Lesično, Steklarski šoli in tozdu Servisne dejavnosti.

Zakaj ne uresničujemo sklepov in stališč?

Sedaj se srečujemo tudi s problemom, da ne uresničujemo sklepe in stališča; predvsem tedaj, če so sklepi in stališča abstraktni, nerealni in če so bolj izraz želja, kakor pa izraz dejanskih možnosti. Dogaja se tudi, da nekatere sklepe in stališča uresničujemo le delno oziroma toliko, kolikor jim to ustreza.

Stališča in sklepe, ki jih na demokratski način sprejema večina morajo biti zakon za vsakega komunista. Vsak

komunist mora uporabiti vse svoje sile in moči za uresničevanje sprejetih sklepov in stališč. V zvezi komunistov mora veljati demokratični centralizem, razen če nameravamo prek frakcijske dinamike ustvariti večstrankarski politični sistem.

Če člani zveze komunistov sodelujejo pri oblikovanju in sprejemanju stališč z vso potrebno vnemo in zainteresiranostjo, bodo aktivni in zainteresirani pri uresničevanju le-teh. Disciplinarnost in enotnost pri uresničevanju stališč in sklepov bosta upadali, če ima članstvo občutek, da je vse že vnaprej pripravljeno, da je zgolj izvrševalec politike in da nima možnosti za sodelovanje pri njenem oblikovanju. To vodi v pasivnost članov, v neustvarjalnost in med člani vzbuja občutek nemoči. Zato člani sprejemajo sklepe in stališča mehanično (češ, da to mora biti tako; če bomo drugače glasovali, to nič ne pomeni, in podobno). Ker člani niso prepričani v umestnost sprejetih sklepov, jih niso pripravljene uresničevati. Zaradi tega nastaja prepad med besedami in dejanji.

Sestanki

Na vsakem sestanku je treba preveriti uresničevanje sprejetih stališč in sklepov. Tako bomo še bolj poostri posameznikovo odgovornost za uresničevanje politike Zveze komunistov Jugoslavije.

Zelo je pomembno, da v demokratičnem procesu, konfrontacije in izmenjave mnenj uskladimo različne poglede in stališča in potem na podlagi tega ustvarimo pogoje za resnično aktivnost komunistov.

Oblikovanje stališč bo mogoče zagotoviti le, če bodo vsi komunisti ustvarjalno vključeni v družbenopolitično življenje, saj le tako lahko spoznajo pobude in interese delovnih ljudi. Člani zveze komunistov morajo biti na čelu boja za odpravljanje problemov in spreminjanje razmer. V sedanjih razmerah je pomembno, da zveza komunistov hitro in ustvarjalno reagira na probleme svojega okolja in da brani svojo avangardno vlogo. Komunisti pričakujejo več čisto določenih nalog in manj posploševanja. Samo ob točno opredeljenih nalogah lahko pridemo do politične uveljavitve. Vedno namreč ugotavljamo, da smo vsi sicer za, ko pa moramo naloge uresničevati, prično prevladovati posamični interesi, pa zato marsikatera akcija ne steče, kot smo predvidevali. Na sestankih osnovnih organizacij ZK pa ugotavljamo odstopanja od planskih listin in sprejetih resolucijah – tako v temeljnih organizacijah združenega dela in v delovnih organizacijah, kot tudi v občinah, republikah in federaciji. Posledice takšnega ravnanja so nezainteresiranost, nezavzetost mnogih članov zveze komunistov, ki jih ugotavljamo danes.

Zaostriti bo treba odgovornost...

Če ne bomo bolj zaostrili odgovornosti v zvezi komunistov, bo izgubila zaupanje med delavci. Ne potrebujemo pasivnih komunistov, ki samo plačujejo članarino, hodijo na sestanke svoje osnovne organizacije, v svojem okolju pa se ne bojijo za cilje Zveze komunistov.

Danes sprejemamo številne sklepe in dogovore, pri njihovem uresničevanju pa ubiramo drugačne poti, kar delovni ljudje in občani boleče občutijo. Komunisti bi morali biti za zgled (tudi za zgled pri uresničevanju sprejetih stališč in sklepov). Za zgled pa bomo, če bomo sposobni spoznati, kar je resnični interes delavskega razreda, če bomo najodločnejši v boju za uresničevanje tega interesa v svojem okolju.

Dogaja se tudi, da na sestanku govorimo tako, kot da se bodo stališča in sklepi uresničevali sami, ali pa kot, da sta za njihovo uresničevanje zadolžena le sekretar in sekretariat osnovne organizacije.

Sedanji zahtevni čas narekuje učinkovitejšo, bolj usposobljeno, idejno in akcijsko enotnejšo Zvezo komunistov. Prav uveljavljanje načela demokratičnega centralizma krepi njeno idejno-politično, akcijsko in organizacijsko enotnost!

Enotnost pa je mogoče doseči samo pod pogojem, da vladajo med člani ZK odnosi medsebojnega zaupanja, odgovornosti in popolnega spoštovanja človekove osebnosti.

Zaostriti odgovornost komunistov do lastne organizacije pomeni, da mora sleherni član težiti k demokratičnemu sprejemanju sklepov in stališč. In te, po demokratični poti sprejete odločitve, je treba tudi izvajati!

Vsa stališča, do katerih so prišli komunisti na nekem področju in za katero so se dogovorili, da bodo postala izhodišča za skupno akcijo, je treba preveriti v praksi. Praksa bo šele potrdila njihovo pravilnost in zavrnila nepravilna stališča.

MIROSLAV BRADIČ

Programska in volilna konferenca mladine Steklarske šole

Več dobre volje, pa bo šlo...

Mladinci, člani kolektiva Steklarske šole, smo imeli 23. marca programsko in volilno konferenco. Konferenca se je udeležilo 33 članov osnovne organizacije, direktor delovne organizacije, predsednik osnovne organizacije sindikata, sekretar osnovne organizacije ZK in sekretar občinske konference ZSMS Šmarje pri Jelšah.

Predsednik osnovne organizacije ZSMS Janko Štefančič je v poročilu o delu v preteklem letu kritično ocenil delovanje naše organizacije. Pri vseh akcijah pogrešamo množičnost in zainteresiranost mladih za delo. Našo nedejavnost je čutili tudi na sejah družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov, na katerih mladi običajno molčimo – zato, pač, ker smo nezainteresirani ali pa smo premalo informirani.

Vsiljuje se vprašanje, na kakšen način mlade zainteresirati za delo v mladinski organizaciji?

Poskusili smo z organizacijo izleta, s piknikom in z mladinskim prostovoljnim delom, a kljub vsemu smo ostali na istem. Pomoč pri ponovnem oživljanju dela osnovne organizacije ZSMS nam je ponudila osnovna organizacija ZKS. To je lepo in prav, vsee- no pa se moramo mladi Steklarske šole

le resno vprašati, ali smo res nespособni in neresni za samostojno aktivno delo.

Malo smo naredili na idejnopoličnem področju. Nobenega člana osnovne organizacije nismo predlagali v Zvezo komunistov. Nedvomno so med nami mladinci, ki s svojim idejnim prepričanjem, s svojim delom in z osebnim zgledom sodijo med mlade komuniste. In tudi gospodarska situacija ter čas, v katerem živimo, nam narekujeta več odgovornosti, kvalitetnejše delo in dobršno mero optimizma. Skratka, manjka nam več akcije, kar se da z malo več dobre volje in požrtvovalnosti prav gotovo doseči!

V živahni razpravi, ki je sledila Štefančičevemu poročilu sobili vsi prisotni enotnega mnenja, da je delovanje osnovne organizacije ZSMS preveč izolirano od dela in problemov v delovni organizaciji.

Mladi bi se morali več ukvarjati z zaposlovanjem, s stanovanjsko problematiko itn. Ne smemo pričakovati, da se bodo rezultati pokazali takoj, toda z vztrajnim delom bi lahko premagali tudi največjo težavo – nezainteresiranost.

Vedno znova govorimo, da se glas mladih premalo upošteva, nikoli pa se ne vprašamo, kje se pravzaprav splohliš ta glas? Za sodelovanje sta po-

trebna najmanj dva. Ne moremo pričakovati, da se bo upoštevalo tudi naše mnenje, če ga sploh ne izrečemo. Menimo pa, da je del krivde tudi na drugi strani, saj se vse pre pogosto pozablja, da ima mladina pravico in dolžnost povedati svoje mnenje.

Da bi lahko izoblikovali svoja mnenja in predloge, pa potrebujemo podrobne informacije z vseh področjih in pa, seveda, tudi pomoč starejših. Le s sodelovanjem in z boljšim ter s kvalitetnejšim delom bomo lahko premagovali težave, ki so pred nami, saj je očitno, da smo generacija, ki bo morala nositi največje breme stabilizacije.

V nadaljevanju konference sta bila predlagana program dela in akcijski

program za naslednje mandatno obdobje. Programa smo sprejeli, razpravljalci pa so poudarjali, da ju je treba še dopolniti.

Na konferenci smo tudi razrešili dotedanje vodstvo in izvolili novo vodstvo. Predsednik osnovne organizacije ZSMS je Marjan Krizmanič, podpredsednik je Janko Štefančič, tajnica je Ana Golob, blagajničarka pa je Bosiljka Prah. Člani so: Zdravko Boršič, Marjan Čujež, Ivan Kovačec, Branko Kregar, Milan Krsnik, Marina Kunej, Ivanka Petek, Zdravko Sajko, Marija Šket in Judita Vrečar.

PREDSEDSTVO
OSNOVNE ORGANIZACIJE ZSMS
STEKLARSKE ŠOLE

Kako med remontom V. in VI. peči?

Zavedamo se položaja in kažemo svojo zrelost

Na seji delavskega sveta tozdr Osnovna izdelava so naši delegati brez večjih tehtnih pripomb sprejeli program, ki je bil predložen za delo v letnih mesecih, oziroma za čas remonta V. in VI. peči.

Že v prejšnji številki »Steklarja« smo pisali o pomembnosti izvoza, o izjemno velikem povpraševanju po kristalinskem steklu, pa tudi po svinčenem brušenem in gladkem steklu. Tudi o rokih za odpremo, ki so v izvozu zelo pomembni, je bilo že marsikaj napisano. Pomembnost pravočasne dobave naročenih količin je toliko večja, ker je ta pogoj za ponaročilo oziroma naročila za prihodnje leto.

Da bi delegati v delavskem svetu bili temeljito seznanjeni s prodajno problematiko, kot rečemo, iz prve roke,

smo na delavski svet povabili vodjo komerciale Franca Jankoviča. Opisal je vse težave prodaje na tujem trgu. Delegati so bili tudi seznanjeni o nedavnem obisku v New Yorku in o namenu obiska v ZDA med 17. in 24. junijem.

Na podlagi obrazložitve, zrelosti in treznega razmišljanja so delegati odločili tako, kot bi se odločili vsi tisti, ki pripadajo tovarni, ki od nje živijo in ki imajo v njej zagotovljeno svojo socialno varnost.

Kako izgleda ta delovni koledar

V petek, 6. julija, ugasnemo V. in VI. peč, v soboto 7. julija pa začne delati

Delovna sobota kristalin:
– 7. julija peč I in peč II
– 4. avgusta peč I in II

Legenda:
N = nedelja
P = praznik
S = sobota
o = kristalin
D = letni dopust
jD = jesenski letni dopust
x = delo
- = prosto

Načrt dela pri III. in IV. peči za julij in avgust 1984

Brigada	Julij																																
	N	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.	30.	31.	
1. Jože Bedenik	-						x	-	-	-	x	x	x	x	-	x	x	x	x	x	x	x	-	-	x	x	x	x	x	-	-	x	x
2. Jože Stih	-						x	-	D	D	D	D	D	-	-	D	D	D	D	D	-	-	-	x	x	x	x	x	x	-	-	x	x
3. Branko Hrepevnik	-						x	-	x	x	-	x	x	x	-	x	x	x	x	x	-	-	-	x	x	x	x	x	-	-	x	x	
4. Franc Galun	-						x	-	-	-	x	x	x	-	x	x	x	-	x	x	x	-	-	-	x	x	x	x	-	-	x	x	
5. Franc Drofenk	-	D	D	-	D	D	-	-	x	x	x	x	x	-	x	x	x	x	-	-	-	-	-	x	x	x	x	-	-	x	x		
6. Jože Krušič	-						x	-	-	x	x	-	x	x	-	x	-	x	x	x	x	-	-	D	D	D	D	D	-	-	D	D	
7. Drago Boršič	-	D	D	-	D	D	-	-	x	x	x	x	x	-	x	-	x	x	x	x	x	-	-	x	x	x	x	-	-	x	x		
8. Ivan Kmeňšek	-						x	-	x	x	x	-	-	-	x	x	x	x	x	x	x	-	-	-	x	x	-	-	x	x	-	-	x
9. Ludvik Matko	-						-	-	x	x	x	x	x	-	-	o	o	o	o	o	o	-	-	o	o	o	o	o	-	-	o	o	
10. Ilija Ivankovič	-						x	-	x	x	x	x	-	-	x	x	-	x	x	x	x	-	-	x	-	-	x	x	-	-	x	x	
11. Anton Krumpak	-						-	-	x	x	x	x	-	-	x	x	x	x	x	x	x	-	-	x	x	x	x	x	-	-	x	x	
12. Jože Humski	-						x	-	D	D	D	D	D	-	-	D	D	D	D	D	D	-	-	x	x	x	x	x	-	-	x	x	
13. Branko Brašun	-						-	-	D	D	D	D	D	-	-	D	D	D	D	D	D	-	-	x	x	x	x	x	-	-	x	x	
14. Mito Dolšak	-						x	-	x	x	-	-	x	-	x	x	x	x	x	x	x	-	-	jD	D	D	D	D	-	-	D	D	
15. Vili Boršič	-	D	D	-	D	D	-	-	o	o	o	o	o	-	-	o	o	o	o	o	o	-	-	o	o	o	o	o	-	-	o	o	
16. Franc Kidrič	-						-	-	o	o	o	o	o	-	-	o	o	o	o	o	o	-	-	D	D	D	D	D	-	-	D	D	
17. Milan Živičnjak	-													x	x							x	x									x	x
							9		8	9	9	9	9	8		9	9	9	9	9	9	9	9	8	9	9	9	9	8		8	9	

pri III. in IV. peči 8 ali 9 delovnih brigad. Te brigade bodo delale vse sobote v mesecu juliju in avgustu. Vsak delavec bo v teh dveh mesecih opravil 44 delovnih dni vključno z letnim dopustom, kolikor ga ima takrat planirana, ter dobil nadomestilo osebnega

dohodka za praznik - 4. julij.

Kako bo vsak posameznik delal oziroma, kako bo delala njegova steklarska brigada, pa se vidi iz predloženega urnika dela!

Na podlagi potreb pa je delavski svet dodatno odločil, da bodo tudi pri

I. in II. peči delali dve prosti soboti in sicer 7. julija ter 4. avgusta. Če pa ne bomo mogli izpolniti vseh obveznosti, predvsem v izvozu, bo delavski svet odločil še o dodatnih delovnih sobotah za ti dve peči.

LEOPOLD OGRIZEK

Zapis s seminarja o inventivni dejavnosti

Inovacijskih zagnancev ne bo nič zaustavilo!

Sindikata delavcev kemične in nekovinske industrije Slovenije je organiziral v sindikalnem izobraževalnem centru v Radovljici dvodnevni seminar o inovacijski dejavnosti. Udeležili smo se ga številni predstavniki delovnih organizacij. Udeležba, organizacija in vsebina seminarja so bili na zavidljivi ravni.

Seminar je potekal po programu; prvi dan se je začel ob 10. uri z otvoritvijo in nadaljeval s predavanjem Marjana Ferša, dipl. inž. iz mariborske TAM o uresničevanju zakona o izumih. Po končanem predavanju se je razvnela živahna razprava o inventivni dejavnosti v ozdih. Ker so v TAM glede inventivnosti v samem evropskem vrhu smo od njenega predstavnika dobili dobre ideje in nasvete.

Dobili smo nasvete in dobre ideje...

Predavanje se je nadaljevalo v popoldanskem času. »Od ideje do realizacije inovacijskih predlogov« je bil naslov predavanja mag. Bojana Pretnarja, s katerim nam je na zanimiv način prikazal invencijo od njenega nastanka do danes. Po končanem pre-

davanju se je spet razvila zanimiva razprava, v kateri smo poizkušali izvedeti tudi kakšno predavateljsko osebno mnenje, na primer o nakupu licenc, o tehničnih izboljšavah, koristnih predlogih. Mag. Pretnar meni, da se licence lahko kupuje, vendar tako, da pri tem ne pride do tržne anonimnosti naših firm in pri tem omenil industrijo cigaret.

Zanimiva analiza

Drugi dan seminarja smo začeli ob 8. uri z obravnavo analize o inovacijski dejavnosti v slovenski kemični industriji. Predaval je predsednik komisije republiškega odbora sindikata za inovacije Maks Pečnik. Analiza je bila narejena na osnovi vprašalnika, ki ga je komisija sindikata delavcev kemične in nekovinske industrije Slovenije za

inventivno dejavnost razposlala organizacijam združenega dela. Vprašalnik je vrnilo 44 delovnih organizacij od šestinštiridesetih, v katere so ga poslali.

Iz obdelane ankete lahko zasledimo sedanje razmere v inventivni dejavnosti v naši branži. Analiza zajema 38.451 zaposlenih v štiridesetih delovnih organizacijah za leto 1983. V kemični in nekovinski industriji Slovenije je mnogo malih in manjših delovnih organizacij, kar pomeni, da je naša industrija razdrobljena, zato tudi ni večjih uspehov na inventivnem področju.

Normativna ureditev inovatorstva je naslednja: v 13 delovnih organizacijah imajo samoupravne sporazume ali pravilnike na ravni delovne organizacije, v 31 delovnih organizacijah pa imajo pravilnike v tozdih, medtem ko imajo le 4 delovne organizacije samoupravni sporazum na ravni delovne organizacije in pravilnike v tozdih. V treh delovnih organizacijah pa pravilnika sploh nimajo...

avgust

September

avgust																	September																
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.	30.	31.	1.	2.	
x	x	-	x	-	D	D	D	D	D	-	-	D	D	D	D	D	-	-	x	x	x	x	x	x	-	x	x	x	x	-	x	-	44-1
-	x	x	-	-	x	x	x	x	-	x	-	-	x	x	x	-	x	-	x	x	x	x	x	-	-	x	x	x	x	-	-	44-1	
x	x	x	-	-	x	x	x	x	-	-	x	x	x	-	x	x	-	JD	D	D	D	D	-	-	D	D	D	D	D	-	-	44-1	
D	D	D	-	-	x	x	x	x	x	-	x	x	x	x	x	-	-	x	x	x	x	x	-	-	x	x	x	x	-	-	44-1		
x	x	x	x	-	-	x	x	x	x	x	-	x	x	x	x	-	-	x	x	x	x	x	x	-	-	x	x	x	x	-	-	44-1	
D	D	D	-	-	x	x	x	x	x	-	x	x	-	x	x	-	-	x	x	x	x	x	-	-	x	x	x	x	-	-	44-1		
x	-	x	-	-	x	x	x	-	-	x	-	x	JD	D	D	D	-	-	D	D	D	D	D	-	-	D	D	D	D	D	-	-	44-1
x	x	x	x	-	-	x	x	x	x	-	x	x	x	x	x	-	D	D	D	D	D	-	-	D	D	D	D	D	D	-	-	44-1	
o	x	x	-	-	D	D	D	D	D	-	-	D	D	D	D	D	-	-	x	x	x	x	x	-	-	x	x	x	x	-	-	44-1	
x	x	x	x	-	-	x	x	x	x	-	-	x	-	x	x	x	-	-	D	D	D	D	D	-	-	D	D	D	D	D	-	-	44-1
x	x	x	x	-	-	D	D	D	D	-	-	D	D	D	D	-	-	x	x	x	x	x	-	-	x	x	x	x	-	-	44-1		
x	x	x	x	-	-	x	-	x	-	-	x	x	x	x	x	-	-	x	x	x	x	x	-	-	x	x	x	x	-	-	44-1		
D	D	D	-	-	x	x	-	x	x	-	-	x	x	x	x	-	-	x	x	x	x	x	-	-	x	x	x	x	-	-	44-1		
o	o	o	-	-	o	o	o	o	o	-	-	o	o	o	o	o	-	-	o	o	o	o	o	-	-	o	o	o	o	o	-	-	44-1
D	D	D	-	-	o	o	o	o	o	-	-	o	o	o	o	o	-	-	o	o	o	o	o	-	-	o	o	o	o	o	-	-	44-1
9	9	9	8			9	9	9	9	9	9		9	9	9	9	8		8	9	9	9	9	8		8	9	9	9	9	9		

V 38 delovnih organizacijah imajo komisije za inventivno dejavnost. Profesionalne organizacije oziroma analitike ali referente za inventivno dejavnost imajo v 13 delovnih organizacijah. Referenti delajo samostojno ali pa so organizirani v okvirih inštitutov ali drugih organizacijskih oblikah.

Iz analize se da tudi zaslediti naslednje: število uresničenih inovacijskih predlogov je bilo 424, kar je dalo 325,049.336 dinarjev inovacijskega dohodka. Pomoč avtorjem inventivnih predlogov nudijo samo v 32 delovnih organizacijah.

Koliko namenajo za inventivno dejavnost?

Na vprašanje, koliko finančnih sredstev so planirali in uporabili za inventivno dejavnost, so odgovori naslednji: v 7 delovnih organizacijah so planirali 11,915.000 dinarjev, v 14 delovnih organizacijah so porabili 102,102.488 dinarjev, v Colorju iz Medvod pa so porabili za te namene 93,000.000 dinarjev.

Najvišje prikazano gospodarsko korist in najvišje izplačano posebno nadomestilo kaže naslednja preglednica:

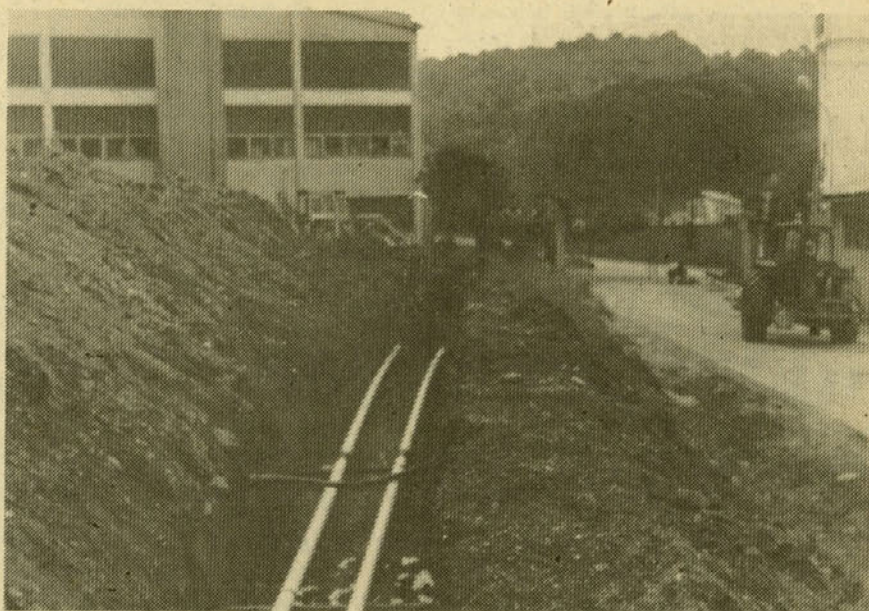
Delovne organizacije	Gospodar. korist (v dinarjih)	Posebna nadomestila avtorjem (v dinarjih)
Aero Celje	39,250.190	505.900
Sava Kranj	20.167.669	548.014
Cinkarna Celje	9,709.000	305.747
Donit		
Medvode	4,021.756	240.696

Na vprašanje, kakšne aktivnosti so potrebne za povečanje inventivne dejavnosti v delovni organizaciji, oziroma ali je potrebna širša družbena akcija, so ugotovitve oziroma mnenja naslednja:

- ustrezno in stimulatивно nagrajevanje
- hitrejše reševanje inventivnih predlogov
- uvedba profesionalno vodene inovacijske dejavnosti
- večja podpora vodilnih in vodstvenih delavcev in drugo.

Predavatelj Maks Pečnik nam je po obširni obravnavi svetoval, naj bi v delovni organizaciji z do 500 zaposlenimi imeli enega profesionalnega referenta v delovni organizaciji z do 1000 zaposlenimi pa naj bi imeli dva itn. S tem načinom bi inventivna dejavnost začela pot vzpona in razširitve.

Ob težavah, ki že nekaj leto pestijo naše gospodarstvo, ob velikem pomanjkanju surovin, reprodukcijskega materiala in rezervnih delov iz uvoza bi pričakovali, da se bomo bolj odločno usmerili na izkoriščanje domačih možnosti, lastnih sil in znanja, vendar

Tudi Steklarska šola se bo priključila na plin... - foto Z. Novak

pa še vedno ni tako kakor je povzel sklepno misel analize vprašalnikov tovariš Pečnik.

Tudi naša steklarne je predstavila svoje inovacijske dosežke

V drugem delu predavanja so se predstavile štiri delovne organizacije s prikazom uspešnosti dela na področju inovacijske dejavnosti. Kot drugo po vrsti sem predstavil tudi našo delovno organizacijo - Steklarno »Boris Kidrič«. V razlagi sem opisal najprej naš kraj, nato sem opisal delovno organizacijo. Omenil sem našo investicijo ter razvoj inventivne dejavnosti v steklarne. Na koncu predstavitve smo predstavniki iz steklarne sprejeli čestitke

udeležencev seminarja za uspehe na področju inventivne dejavnosti, čestitala pa sta nam tudi sekretar republiškega odbora sindikata Franček Ribič in predsednik komisije za inovacijsko dejavnost Maks Pečnik.

Ob koncu seminarja nas je Maks Pečnik obvestil, da bodo sklepe in predloge iz seminarja vnesli v program problemske konference o inovacijski dejavnosti, ki jo 14. junija organizira centralni komite Zveze komunistov Slovenije.

Seminar smo sklenili ob 13. uri; udeleženci smo se razkropili po vsej Sloveniji, vendar s spoznanjem, da je precej inovacijskih zagnancev, katerih volje ne morejo uničiti še tako velike težave!

MILAN LEVSTIK

»Priročno« skladiščeni brusni kamni...! - foto Z. Novak

Kadrovske zanimivosti

V maju 1.477 delavcev

V maju je bilo v Steklarni »Boris Kidrič« zaposlenih 1.477 delavcev, od tega v tozdu Osnovna izdelava 435, v tozdu Dodelava 171, v tozdu Kristal 402, v tozdu Dekor 174, v tozdu Servisne dejavnosti 76, v tozdu Delavska restavracija 22, in tozdu Naše staklo 12 in v delovni skupnosti skupnih služb 185. V tozdu Tehnokristal Kardejevo jih je bilo 82 in v tozdu Dalmacijakristal v Vrgorcu 199. S tema dvema tozdoma je bilo v maju zaposlenih v naši steklarni 1.668 delavcev. Med nas je prišlo 9 novih delavcev, zapustilo pa nas jih je 6.

Prišli v maju

V maju so se zaposlili: v tozdu Osnovna izdelava za krogličarje Zvonko Balon in Stjepan Droždan, za odnašalce Jože Drofenik in Mladen Grofelnik ter za vlagalca zmesi Ivan Završki; v tozdu Kristal kot pripravniki: Branko Kučič, Irena Stojnšek in Jože Šket; v Delovni skupnosti skupnih služb kot referent prodaje na tujem trgu I Tugomer Kladnik.

Vsem novim sodelavcem želimo obilo delovnih uspehov ter osebnega zadovoljstva v novem delovnem okolju!

Odšil v maju

V maju so nas zapustili: iz tozda Osnovna izdelava mojster brigadir

Štefan Jutriša in pomočnik Ivan Turner, ki sta se starostno upokojila, krogličar Slavko Barič po odpovedi in vlagalec zmesi po izključitvi; iz tozda Dekor brusilec I. delovnega področja Drago Gmajnič; iz Delovne skupnosti skupnih služb knjigovodja tozda Servisne dejavnosti Jožica Melcer, ki se je invalidsko upokojila.

Rodili so se

V maju so se rodili našim sodelavkam in sodelavcem: Martin Centrih – Marijin in Petrov sin, Tihana Farkaš – Biserkina hči, Mateja Krošlin – Josipina hči in Dejan Mikša – Marijin sin.

Vsem staršem čestitamo za veseli dogodek, novorojenčkom pa želimo mnogo sreče v življenju!

Poročili sta se

V maju sta se poročili Anica Kučič – poročena Führer in Nada Žerak – poročena Polajžar.

Obema mladoporočenkama čestitamo in želimo na novi življenjski poti veliko prijetnega!

ZDENKA SITER

Zahvala

Ob boleči izgubi moža in očeta

Vladimirja Kobule

izrekam najiskrenejšo zahvalo kolektivnu Steklarske šole za vso skrb ob pripravi zadnjega slovesa.

Hvala guberniku za poslovilne besede, hvala godbi in vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti!

Žena Olga z hčerko Miljano

Pridobitev krajanov...

Dolgo pričakovani vlak se je ustavil v Rjavici

Pomembna želja krajanov z obeh strani Sotle se je končno uresničila. Nedelja, 3. junija, je bila velik praznik za vse, ki so se prizadevali za uresničitev velike želje – ureditev železniškega postajališča v Rjavici. Pripravili smo proslavo ter objekt okrasili s cvetjem in z zastavami. Poudariti moram, da so veliko truda vložili mnogi krajan, še posebej pa nekateri, ki so se veliko trudili, da smo to dosegli.

Proslavo smo pričeli nekaj po deseti uri. Udeležili so se je predstavniki ŽTP Celje ter vodje železniške postaje Rogaska Slatina in Rogatca, predstavniki mjesne zajednice Hum na Sutli, predstavniki krajevne skupnosti Rogaska Slatina ter krajan z obeh strani Sotle. Prvi gubernik je bil podpredsednik sveta krajevne skupnosti Franc

Terbovc. Besedo je zatem prevzel predsednik temeljne skupnosti železniškega in luškega prometa vozlišča Celje Vinko Jagodič. Malo pred prihodom vlaka se je najzaslužnejši krajan za zgraditev tega železniškega postajališča Franc Lovrenčak zahvalil predstavnikom ŽTO za njihov prispevek ter predstavnikom krajevne skup-

nosti in krajanom z obeh strani Sotle. Potem je prerezal trak in natanko ob pol enajstih pa se je v Rjavici prvič ustavil s cvetjem okrašen vlak. Prve potnike, ki so izstopili, smo pozdravili s ploskanjem, krajan pa so se sprehodili po postajališču ter ob zvokih harmonike pospremili odhajajoči vlak.

Po proslavi smo organizirali družabno srečanje s krajan sosednje republike Hrvatske. Ob prigrizku, kozarčku vina in glasbi je veselje trajalo dolgo v noč...

Sedaj se vlaki redno ustavljajo po voznem redu tudi v Rjavici, ki ga tudi objavljamo. Vozni red velja od 3. junija!

Vozni red za vlak Celje-Rogatec-Celje

Celje

Čas odhoda	Opomba
4.34	Vozi ob delavnikih!
5.20	
6.22	
8.15	
15.32	Vozi ob delavnikih!
11.56	
16.50	
18.16	

Rogatec

Čas odhoda	Opomba
7.09	
10.29	
14.04	
16.20	Ne vozi ob sobotah in med prazniki!
17.37	
20.22	

Takole so se krajanji pripravili v Rjavini na prihod vlaka ob odprtju svoje železniške postaje!

Ob desetletnici kozjanskega tozda

Tovariško srečanje, tekma v brušenju, športne tekme...

O tem, da je pred desetimi leti začel delovati v Kozjem obrat Steklarne »Boris Kidrič«, sedanji tozdek Dekor, smo že zapisali mali kronološki članek. Sedaj pa je že za nami obveznost, ko smo ob tej priložnosti gostili naše sodelavce iz Rogaške Slatine, predstavnike družbenopolitičnega življenja iz občine, vabljene goste krajevnih skupnosti. Čeravno smo pričakovali več sodelavcev iz matične delovne organizacije, smo lahko z udeležbo zadovoljni.

tor Jože Pelko, v imenu krajevnih skupnosti pa je spregovoril predsednik skupščine krajevnih skupnosti Veljko Kolar.

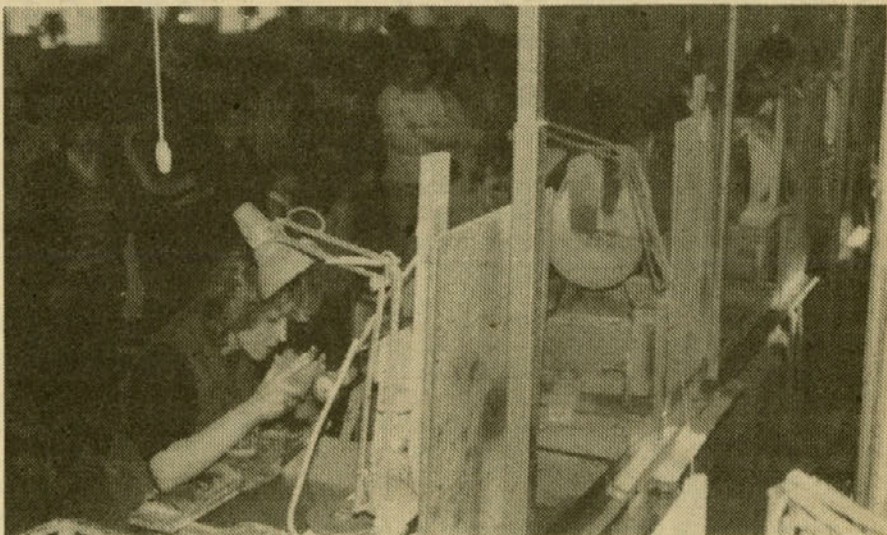
Iz vseh govorov lahko povzamemo, da je tozdek Dekor v mnogočem upravičil zaupanje in da je na taki razvojni poti, ki obeta optimizem.

Tovariško srečanje, tekma v brušenju, športne tekme...

Bogat slavnostni program

Proslava ob 10. obletnici kozjanskega obrata in počastitev praznikov OF ter 1. maja je potrdila vidno mesto tozda Dekor, ki ga ima z aktivnim vključevanjem v življenje kozjanske krajevnih skupnosti. Prireditelj ob obletnici je bila mala parada sodelovanja, saj so v proslavi sodelovali učenci osnovnih šol Lesično, Kozje in Koprivnica, ki so z veseljem na ta način izpolnjevali svojo obveznost po samoupravnem sporazumu med šolo in tozdom. Nastopila sta folklorna skupina, katere pokrovitelj je Dekor, in moški okteti. O prehojenih desetletnih poti kolektiva je govoril Jože Božiček. Iz delovne organizacije je ocenil njegove rezultate ter oral nekatero aktualne naloge njen direktor

Pogled na tekmovalno vzdušje – foto Weintgerl

Tovariško srečanje...

Tovariško in športno srečanje je imelo pravo mikavnost, zlasti za goste, ki so menda prvič mogli prisostvovati tekmi v brušenju, v kateri so mladi brusilci pokazali vse svoje sposobnosti, vse znanje v obvladovanju zahtevnih desenov. Vzporedno s tem so potekala tudi nekatera športno-rekreacijska srečanja, zato je – seveda ob običajnem golažu in dobri kapljici ter ob glasbi ansambla Jožeta Krežeta popolne prav hitro minilo.

Tekma v brušenju

Namen tekme v brušenju je bil zlasti, da se prikaže ročne spretnosti in brusilsko znanje; posebej za občinstvo, ki je prvič gledalo brušenje. Drugi namen tekme pa je bil, naj bi to pomenilo začetek delovnega tekmovanja steklarjev – brusilcev in s tem usmeritev za bodoče.

Srečanje kozjanskih in rogaških brusilcev in tekmo v brušenju so nekateri označili kar za državno brusilsko prvenstvo, ker pa je nekdo »protestiral«, je bila tekma hudomušno spreminjena v »neuradni šampionat«.

No, kakorkoli že, zagotovo pa lahko trdimo, da bi se mogel z nastopajočimi le malodko kosati; vsaj kar se tiče »Gallie«, ki je bila na tekmovalnem programu.

Kakšna so bila pravila?

Ekipa je štela šest članov, označenih je bilo 50 kozarcev DOF, desen Gallia; za vse so bili ob strojih brusilci in orodje,

stroji pa so bili izžrebani. Gallia šteje 15 različnih operacij (na DOF), s čimer je bila poudarjena zahteva po usklajenosti dela in brusilčevi univerzalnosti. Izdelana so bila tudi pravila, od kakovostnih zahtev do časa brušenja – in sicer 90 minut.

In kakšen je rezultat?

V uvodu so rekli, naj tekmovalnih rezultatov ne bi »obešali na veliki zvon« vendar kljub vsemu, predvsem za vzpodbudo in zaradi želje po še več takšnih tekmah, tudi o njih nekaj besed!

Direktor Pelko je malo za šalo, malo pa zares, omenil: »Če bi takole delali, bi bila plača ne samo 20.000 din, ampak kar 30.000 dinarjev v poprečju, pa še akumulacije ne bi marjalo... Malo za šalo smo zapisali zato, ker vemo, da je brusiti 90 minut nekaj drugega, kot pa brusiti 35 ali celo 40 let!

Najboljši brusilci iz Kozjega: Ančka, Micika, Anita, Štefan, Jože in Dani so imeli sicer prednost »domačega terena«, ki nesporno marsikaj pomeni prednost, pa so skupinsko presegli normativ celo za 40%. To je še posebej veliko glede na to, da so brusili mini serijo s tolikimi menjavami orodja. Kvaliteta je bila neizpodbitna.

Kolegi iz tozda Kristal s Tonetom na čelu, pa Marko, Nada in drugi, niso veliko zaostajali in jim gre posebna čestitka, saj so omogočili prvo »državno prvenstvo« in izziv za nadaljnjo golenje delovnih tekem.

Obe moštvi sta prejeli denarno nagrado osnovne organizacije sindikata tozde Dekor, kozjanska ekipa pa se je odločila, da bo te dobljene tri tisočake

porabila za skupno ekskurzijo v eni izmed sorodnih steklarn.

Športno-rekreacijska srečanja in »Veseli glažarček«

Ob okrnjenih ekipah je bilo seveda pričakovati, da bo Dekor pobral več prvih mest. Tako je tudi bilo. Zmagali so na ruskem kegljišču, v streljanju in vlečenju vrvi, naši gostje pa so več zadeli v pikadu.

V stilu »Veselega glažarčka« pa naj pripišemo še šalo, ki govori, da je treba delati več z glavo...

Ko so Kozjani slišali za obljubo našega direktorja, da pride nova investicija tudi na Kozje, če potegnejo Rogočane na »štrik«, nikakor niso želeli niti slučajno izpustiti take priložnosti iz rok. Celo sam predsednik krajevne skupnosti Preskar, ki je sicer »stokilaš«, je stopil v dekorjevo vrsto. Težji in močnejši smo bili tokrat Kozjani in glej ga zlodja, vrv se je močno napela, a z mesta se pa ni premaknila. Vse dalj se nam je zdela dosegljiva direktorjeva obljuba. Obup v kozjanski vrsti pa se je polegel, ko je za rogaško vrsto začela drseti tudi »kartca«. In tako smo Kozjani s »sicer nadčloveškimi napori« v boju z »znanjem«, sicer nesamoupravno, ampak na silo, prišli do nove investicije!?

Pred koncem naj zapišemo še to, da so takšna srečanja koristna za zblizevanje delavcev med seboj, za izmenjavanje mnenj in izkušenj, za razvedrilo in rekreacijo. Želja Kozjancev je, da tudi naša komisija za šport in rekreacijo v bodoče organizira vsaj enkrat letno srečanja med tozdi v Kozjem.

– ČEK

Humoreska

Deficitarna moda

V zadnjem času so tile naši ljudje precej spremenili. Postalni so nekako nejeverni. Čim kjerkoli zagledajo ljudi v vrsti, se takoj oborožijo s potrpljenjem, podprejo si kolena in vztrajno, korak za korakom, čakajo, da pridejo do prodajne mize.

Tako je bila tudi pred nekaj dnevi pred trgovino gneča. »Kaj tu dajejo, ljudje?« navržem obvezno dežurno vprašanje zadnjemu v vrsti.

Prav nič ne dajejo zastoj! Prodajajo solarne peči!

»Kaj, sedaj, v juniju, takšen dren za peči! In to še solarne?«

»Veš, prijatelj, treba je gledati v bodočnost!« reče nek brkač. »Se malo, pa jih bo zmanjkalo. Še nisi voljan preveč odmrzniti niti svoj žep, kupi, kar imajo, dokler je zamrznjeno.«

»Dobro, dobro! Nekako bi še razumel, če bi šlo za kavo, sladkor, čevlje ali televizor, ne razumem pa, da je tako s pečmi!«

»Boš že še razumel, ko bodo do zime nazidali cene premogu, drvam, nafti! Zato bo najboljše, da daš denar na svetlo. Te bo vsaj sonce poceni grela!«

Tudi sam, zajet s potrošniško mrzlico in z nenehnimi podražitvami, stopim v vrsto za solarne peči, čeprav sem v žepu imel le drobiž za sendvič. Bom vsaj videl to čudo... Toda, niti deset minut nisem stal v vrsti, ko je prodajalec zaprl trgovino, ker je peči zmanjkalo.

»To pa ne gre tako!« razburjeno ugovarjajo ljudje v vrsti. »Kaj mislite, da ne vemo, kaj je za tem! Imate polna

skladišča, čakate pa na masovno odmrznitev. Bomo poklicali inšpektorja, da vidimo, kaj skrivate pred našimi pogledi!«

Iz vrst je stopil moški ter v naglici odšel. Ni minila ura, ko je bil nazaj in to s tržnim inšpektorjem. Čakajoči so prav na hitro ustanovili komisijo potrošnikov, ki naj bi skupaj z inšpektorjem preverila, ali je skladišču še kaj solarnih peči.

V skladišču, ki je v direkciji firme, nas je skladiščnik vodil iz nadstropja v nadstropje, vse do iztovorne rampe.

»Pregledati hočemo vsako sobo, vsak prostor, da vidimo, kje skrivate blago!« je zahteval najbolj nejeveren član komisije.

»Prav, pa pojdimo po vrsti!« je odgovoril skladiščnik. »V prvem nadstropju zbiramo podatke za polletno bilanco, v drugem delijo denar iz blagajne vzajemne pomoči, pa jim je že brez solarnih peči dovolj vroče, no tu, v pritličju, pa sprejemamo neke priprav-

nike. Kot vidite, ni niti toliko prostora, da bi se človek obrnil...« In tako smo z tržnim inpektorjem prehodili vse prostore, pregledali skladišče, o solar-nih pečeh in tudi o drugem blagu pa

niti sledu.

»Zakaj nam pa niste takoj povedali, da ni blaga, ki ga iščemo?« vpraša nek-do skladiščnika.

»Seveda, blaga ni! No, ko pa ste že

tu, lahko stopite v novo vrsto za nakup solarnih hladilnikov. Tudi ti bodo v deficitarni modi, zato ne izpustite priložnosti!«

»VESELI GLAŽARČEK«

Programska zasnova športno-rekreacijskih dejavnosti za razvoj turizma

Turizem v Rogaški in okrog Soteljskega jezera

Verjetno nam je v groblh orisih znan osnovni namen zajezitve Sotle v Vonarju? Ta je predvsem preventivnega značaja, saj bi to preprečilo poplave, zajamčilo pitno vodo in dalo turizmu nove razsežnosti. Ker to ni lokalna naloga naše občine, smo se povezali tudi z občinama Klanjec in Pregrada. Tako se je postavilo vprašanje, kaj z jezerom, kako ga gospodarsko vključiti v naš razvoj, kako ga povezati v širše območje, na katero težijo tudi Kumrovec s svojim športnim-rekreacijskim centrom. Kozjansko s svojim zelenim zaščitnim pasom, Podčetrtek z zdravstvenimi in rekreacijskimi objekti ter z avtokampom pa tudi naše zdravilišče.

Za tako obsežno delo smo pritegnili na pomoč strokovnjake iz Zagreba, ki so nam po enoletni pripravi ponudili rešitve.

Ker naše krajane in strokovne službe zanima tudi turistično-rekreacijski razvoj same Rogaške, se je pogovor pričel že o območju Ratanski vasi z novo telovadnico. Ta ima že v osnovi začetne dejavnosti, zato se pri njej ne zadržujemo. Širše potrebe ima Zdravilišče Rogaška Slatina. Poleg že zgrajenih športnih objektov – trim steze na Janini, igrišča za tenis, igrišča za mali golf, strelišča za zračno puško, so nam predstavili nove možnosti za tenis zaprtega tipa v zimskih mesecih, kombiniranje olimpijskega bazena s toplo vodo na območju današnjega igrišča za golf ter ob robu gozda večestezno avtomatsko kegljišče. V samo zaseko gozda za zadnjim teniškim igriščem pa naj bi uredili igrišče za košarko, ki bi v zimskem času, ko so temperature pod ničlo, služilo za drsališče.

Iz naštetega vidimo, da zdraviliški delavci počasi vendar zanesljivo odpirajo svoja vrata tudi mlajšim gostom, ki si želijo ne samo miru in umirjene koncertne glasbe.

Srednji del Rogaške Slatine naj bi bil namenjen predvsem dejavnosti osnovne šole in rekreaciji občanov.

V dolgoročnem programu je predvidena nova telovadnica, ker je sedanja že dotrajana in premajhna, saj se praktično ne more zvrstiti kakšnih 1200 osnovnošolskih otrok za redno telovadbo, tu pa so še učenci Srednje steklarske šole, katerih število iz leta v

leto narašča. Območje sedanjega podjetja Prevoznništvo in nogometno igrišče naj bi postala zelena površina za rekreacijo – za košarko, mali nogomet, odbojko ter v prvi vrsti atletiko, ki je v Rogaški praktično ni, čeprav vemo, da je atletika kraljica športov.

Območje bodočega rekreacijskega centra je predvideno med potokom Ločnica in Obsoteljsko cesto. Zemljo že nasipavajo, vprašanje pa je, če načrtno tu je predvideno večje nogometno igrišče z vsemi atletskimi dodatki in stavbnimi priključki, ki so potrebni za nemotena tekmovanja in treninge (garderobe, kopalnice, bife itn)

Kaj pa naše jezero? Opis je verjetno nepotreben! Vseeno pa se ustavimo pri osnovnih orisih. Sedem kilometrov dolgo jezero ima tri zapornice. Prvi dve tvorita 28 hektarov vodne površine. Globina v tem delu pa je majhna, meter do poldrug meter. Od kvalitete čiščenja vode je odvisno počutje ob tem delu jezera.

Ob točki 1, naj bi zgradili vse osnovne objekte za rekreacijo na vodi. Od tam se je mogoče hitro povzpeli na razgledno mesto – vidikovce, s katerega je lep razgled po vsem jezeru.

Ob točki 2 pri spodnji zapornici bi lahko pripravili objekte za turiste iz Atomskih Toplic in avtokampa. V tem delu jezera je problematično nihanje vodne gladine, tudi do treh metrov, kar pušča za sabo blatno obalo. Zato je tudi točka 3 na hrvaški strani pod Prišlinom vezana na mirni del vodne površine. Jezero je obdano s cesto. Planska predvidevanja so še v fazi, ko se išče

najboljše rešitve.

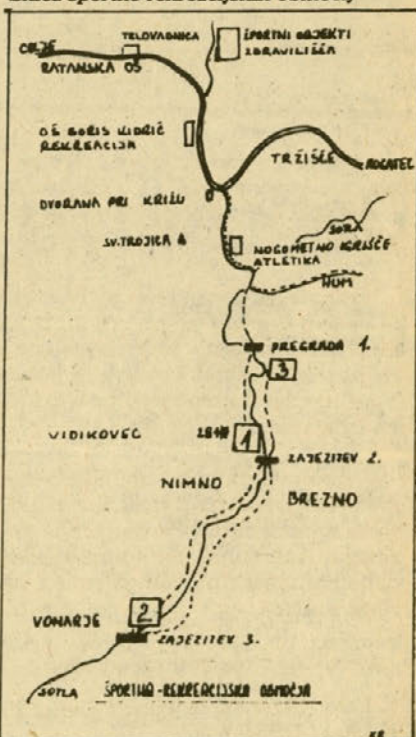
Precej je bilo tudi besed o gospodarski plati, torej o ribogojništvu. Upamo, da bodo osnovni koncepti do jeseni pripravljeni, naše pripombe iz skupnega sestanka pa upoštevane?

Ker so vsi programi povezani z tuji denarnimi sredstvi, ki jih ni, bo treba tudi raziskati vse možnosti, kako vendale začeti načrtovane gradnje. Ker so na to območje uprte oči širše javnosti, nam ne sme biti vseeno, kako in kdaj. Poleg hotelskih kapacitet je treba turistom zagotoviti tudi rekreacijo. Velik vzpon turizma vidimo v tistih središčih, kjer so možnosti za aktiven počitek.

Zato upamo, da pravilno razmišljamo in načrtujemo nekaj, kar je sedaj morebiti bolj vizija!

REMI KOČICA

Skica športno-rekreacijskih območij

Na športno-rekreacijskem področju zelo živahno

Premagali ŽTO Celje

Komisija za šport in rekreacijo ima veliko dela, saj se tekmovanja in srečanja kar vrstijo. Med že tradicionalnimi srečanji je bilo pred kratkim spet tekmovanje v več športnih vrsteh z ŽTO Celje. Letos smo se jim končno oddolžili za vse dosedanje poraze, saj so že tri leta zmagovali ter osvojili prehodni pokal v trajno last... V medtozdovskih igrah smo tekmovali v malem nogometu in ribolovu, v sindikalnih športnih igrah pa smo ballnall...

Zmagali s 6:2

No, letošnje srečanje so steklarji vzeli bolj resno. In končni rezultat je zmagal. Izgubili smo samo v šahu in namiznem tenisu za moške. Po mnenju sodelujočih je bilo srečanje dobro organizirano, predvsem pa je pomembno, da se krepi tovarštvo med delavci različnih delovnih okolij.

Pa še rezultati srečanja!

Panoge	Steklarne	ŽTO
Mali nogomet		4:2
Namizni tenis - ženske		2:0
Namizni tenis - moški		0:2
Kegljanje - moški	216:180	
Kegljanje - ženske	335:318	
Streljanje - moški	576:480	
Streljanje - ženske	100:72	
Šah	0,5:3,5	

Mali nogomet in ribolov

V tem obdobju smo organizirali tudi tekmovanja med tozdi steklarne v malem nogometu in ribolovu, vendar udeležba ni bila zadovoljiva, saj so uspeli ekipe v malem nogometu »spraviti skupaj« samo štirje tozdi, v ribolovu pa je bila udeležba naravnost porazna, saj sta se tekmovanja udeležila le dva tozda.

V malem nogometu so največ znanja in volje pokazali nogometaši tozda Dekor, ki so zmagali pred favorizirano ekipo tozda Kristal. Povsem pa je razočaral nekdanj najmočnejši tozdi Osnovna izdelava.

V ribolovu pa je bil boj, kljub slabi udeležbi, izreden, saj je bila ribiška sreča spremenljiva. Po dolgem boju je zmagal Anton Jug, ter s tem dokazal, da je najboljši ribič (ali pa ribič z največjo srečo).

Rezultati v malem nogometu:

1. kolo: Osnovna izdelava : Dekor 0:1, Kristal : DSSS 6:0

2. kolo: Osnovna izdelava : DSSS 2:2, Dekor : Kristal 3:2,

3. kolo: Kristal : Osnovna izdelava 2:0, Dekor : DSSS 9:0.

Vrstni red: 1. Dekor 6 točk, 2. Kristal 4 točke, 3. Osnovna izdelava 1 in 4. DSSS 1 točka.

Rezultati v ribolovu: 1. Anton Jug 1736 točk, 2. Stanko Krofi 1199 točk, 3. Vlado Vincelj 869 točk, 4. Sanki Žekar 811 točk, 5. Stanko Habijanič 706 točk, 6. Jože Humski 518 točk in 7. Boris Firer 412 točk.

Tudi balinanje!

V sindikalnih delavskih športnih igrah občine Šmarje pri Jelšah sodelujemo že vsa leta. V maju smo tekmovali

li v balinanju - moški ter tudi ženske, ki so letos prvič tekmovali. Žal se je med ženskimi ekipami na razpis odzvala samo ekipa Steklarne. S tem so bile precej prizadete, saj so redno trenirale in pripravljale na tekmojanje.

Moški se niso odrezali tako dobro kot prejšnje leto, saj so osvojili drugo mesto. Tekmovalo je pet moštev, rezultati pa so bili - Steklarna : Skupščina občine Šmarje 13:6, Milica : ŽTO Šmarje 13:5 in Milica : Steklarna 13:11.

Nogometaši v Mariboru

V okviru srečanj obmejnih občin SR Slovenije in SR Hrvatske, je občinski svet Zveze sindikatov svet Maribor - Tezno organiziral turnir v malem nogometu. Sodelovale so občine Čakovec, Varaždin, Slovenska Bistrica, Šmarje in Maribor - Tezno. Udeležba je bila sicer bolj skromna, vendar pa so bile ekipe zelo močne. V močni konkurenci so se naši nogometaši odlično izkazali, saj so osvojili drugo mesto za Varaždinom ter pred Slovensko Bistrico, Mariborom - Tezno in Čakovcem, ki je bil zadnji.

Novo v kegljaškem športu...

Memorialni turnir Martina Krumpaka

Pokojni sodelavec Martin Krumpak je bil ravno v tem spomladanskem obdobju s svojo kegljaško ekipo v visoki formi. Skupno so rušili rekorde in se bližali 1. mestu v medobčinski ligi. V tem obdobju se je tudi odločil, da bo streljanje in planinarjenje moral malo zanemariti. Ves zanesen v tej športno uspešni sezoni je sodelavec pred ciljem omagal.

V Krumpakovem športnem obnašanju, prizadevanju in tovarštvu vidimo simbol, ki je tesno povezan s starim športnim rekom: »ZDRAV DUH V ZDRAVEM TELESU«.

Zato ni slučajno med prvimi sprejetimi sklepi novega ustanovljenega Kegljškega kluba Rogaška, da organizira vsako leto medobčinsko tekmovanje za memorialni prehodni pokal Martina Krumpaka. Delovna organizacija Steklarska šola poklanja prehodni memorialni pokal in pokal za osvojenost 1. mesto organizatorju tekmovanja v upanju, da bo vsakoletna spremna beseda o športniku Martinu Krumpaku pustila za seboj pozitivne sledove na bodoči mlajši generaciji.

REMI KOČICA

Za razvedrilo

Nagradna križanka št. 117

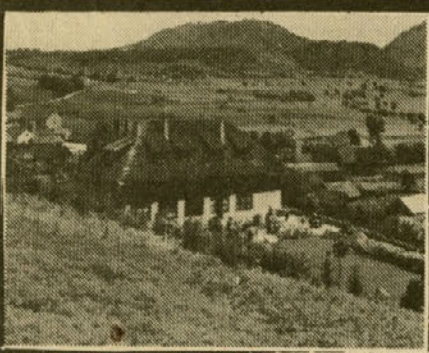
Med reševalce nagradne križanke št. 117 bomo z žrebom razdelili za 490 dinarjev nagrad in sicer prvo nagrado 200 dinarjev, drugo nagrado 160 dinarjev in tretjo nagrado 130 dinarjev. Prosimo vse reševalce, naj vsakdo odda le po eno rešitev!

Pravilne rešitve nagradne križanke pošljite na naslov: Uredništvo časopisa »Steklar«, Steklarna »Boris Kidrič«, 63250 Rogaška Slatina, Ulica talcev 1, ali pa jih oddajte v skrinjico za časopis »Steklar« pri vhodu v steklarno. Pri tem ne pozabite pripisati na ovojnico s križanko: »ZA NAGRADNO KRIŽANKO ŠT. 117!«

Tokrat je prispela samo ena pravilna rešitev. Prvo nagrado 200 dinarjev prejme Slavica Boršič. Nagrajenki čestitamo!

Rešitev nagradne križanke št. 116 – vodoravno: strelovod, niala, Edi, Konjice, EV, S, avtonomija, lakaj, AN, roman, Onatas, punt, vila, Verona, LK, Emo, jedača, mir, nerkotik, delo, stil, energetik, kojot, Etiopija, erato, ca, dolar.

UREDNIŠTVO

				TONA	BOJNI STRUP	MOŠKI PEVSKI GLAS	TRAVA DRUGE KOŠNJE	STEKL. IZDELEK	STIKA-LIŠČE PLOSKEV	OBČUTEK SAMOTE	ENAKI ČRKI	SARAJEVO	NADALJEVANJE GESLA	
				RUSKI ŠAHIST										
				MATEMAT. RAČUN GORA PRI OGULINU							KRAJ PRI OPATIJI	ITALIJA KRAJ PRI MARIBORU		
				KALIJ	MLAJŠA KAMENA DOBA	VOJASKI PRIBOČNIK, ČASTNIK	DEL LADJE			STEKLAR	SLOV. SKLADATELJI FRANC. REKA			
PRITOK SAVE			ITAL. VALUTA PLATNICE ZA SKICE			UDELEŽENEC ALKE ELEKTR. MERSKA ENOTA								
BESEDNA VRSTA					NABI-RALEC SHOLE	VITEL PRITOK DONAVE								
NAŠ IZSELJENEC					AMER. PISATELJI OSNOVNA MERA				MEDMET SILEN VIHAR					
OLUPEK				M. IHE PRITOK KOLUBARE				NOBELIJ		LANSKO LETO	DRŽAVA V AZIJI			
ŽIVLJENSKA MOČ, ŽILAVOST								VELIKE PTICE UJEDE REKA V ROMUNIJI						
GRŠKA ČRKA			VRSTA ŠPORTNE JADRNIC				FILM. NAGRADA ALFRED NOBEL							
KOSITER			IGRALKA RINA			MOSTOV, POMOL AVSTRUA								
KUB. KUTINA			POROK						BEOSRAJSKI TEDNIK					

Glasilo »Steklar« ureja uredniški odbor: Zvezdana Dangubič, Boris Firer, Anton Jost, Magda Jurjec, Zlatko Novak, Franc Vehovar in Franc Zupanič. Predsednik izdajateljskega sveta Alojz Juhart. Predsednik uredniškega odbora Boris Firer. Glavni in odgovorni urednik Franc Vehovar. Tajnica uredništva Vida Juhart – Likovna zasnova in oblikovanje Aljoša Rebolj – Uredništvo »Steklarja«: Steklarna »Boris Kidrič« 63250 Rogaška Slatina, Ulica talcev 1, telefon (063) 811-611 – Glasilo izdajata steklarna »Boris Kidrič« in Steklarska šola – Rokopisov in fotografij uredništvo ne vrača – Naklada 1800 izvodov – Tiska ČGP »Delo«, Ljubljana